

Cyproteron acetát v léčbě karcinomu prostaty

PharmDr. Vladimír Végh
EdukaFarm, Praha

Karcinom prostaty je v Evropě druhým nejčastějším typem nádorového onemocnění diagnostikovaného u mužů (15,5 %). Z hlediska počtu zapříčiněných úmrtí se ocitá těsně za nádory plic a nádory střev/konečnicku.

I přes pokrok v diagnostice po zavedení vyšetření prostatického specifického antigenu (PSA) přichází velká část nemocných s pokročilým onemocněním, tj. ve stadiu, ve kterém je možná už jen léčba paliativní, i když z dlouhodobého hlediska má taková léčba stabilizující účinky. Nádory prostaty jsou proto někdy řazeny k chronickým onemocněním, a nežádoucí účinky, spolu s dosaženou kvalitou života, jsou při dlouhodobé léčbě limitujícím faktorem.

Možnosti léčby

Biologické chování karcinomu prostaty je značně odlišné od ostatních solidních nádorů, a proto je výběr terapie velmi specifický. Výběr

musí zohledňovat jak aktuální stav karcinomu, tak dlouhodobou perspektivu podávané léčby nebo pouze diagnostického sledování.

Kromě prostatektomie u ohraničeného karcinomu prostaty je primárním způsobem léčby vždy androgenní deprivace, buď chirurgická, nebo farmakologická. Chirurgická kastrace (orchiektomie) není z důvodu nevratnosti volbou, jíž by pacienti dávali přednost. V současné medicíně je stále častěji nahrazována farmakoterapií prostřednictvím analogu hormonu uvolňujícího luteinizační hormon (LHRH – luteinizing hormone-releasing hormone), estrogenů (nepoužívá se) nebo antiandrogenů. V době diagnózy bývá obvykle více než 80% nádorů citlivých na hormonální léčbu.

Antiandrogeny

Antiandrogeny soutěží s volně kolujícím testosteronem o vazebná místa v buňkách prostaty. V důsledku toho dochází k inhibici účinku testosteronu. Podle chemické struktury se antiandrogeny dělí na steroidní (cyproteron acetát) a nesteroidní (flutamid, bicalutamid),

Látky ze skupiny steroidních antiandrogenů kromě kompetitivní inhibice vykazují i určitou progestastagenní a antigonadotropní aktivitu, která snižuje hladiny kolujícího testosteronu na přibližně 25 %. Účinek cyproteron acetátu je tak částečně duální.

Cyproteron acetát byl prvním užívaným antiandrogenem a dnes se podává jak předoperačně, tak v intermitentní udržovací terapii, nebo pro překonání „flare“ fenoménu v kombinaci s agonisty LHRH. Jako „flare“ se označuje přechodné zvýšení hladiny testosteronu po dobu 1–2 týdnů po zahájení terapie analogy LHRH. Dochází k němu v důsledku počáteční zvýšené stimulace hypofyzárních LF-RH receptorů, která v konečném důsledku vede k down-regulaci receptorů. Klinicky se projevuje bolestí v kostech, návaly horka, poruchami mikce. Z hlediska kvality života pacienta mohou být tyto symptomy velmi omezující. CPA významně snižuje výskyt epizod návalů horka jak při kastraci, tak při kombinaci s analogy LHRH. Gynekomastie se po cyproteron acetátu, na rozdíl od nesteroidních antiandrogenů, vyskytuje poměrně zřídka. Účinnost monoterapie CPA byla srovnatelná jako při léčbě flutamidem, avšak příznivěji byl hodnocen výskyt právě nežádoucích účinků po CPA.

Literatura u autora

Bayer HealthCare
Bayer Schering Pharma

Androcur®

Účinný v monoterapii i v kombinaci¹:

- ▶ **dvojitý účinek¹**
- ▶ **účinný i při léčbě návalů horka¹**
- ▶ **zlepšení kvality života³**
- ▶ **velmi dobrá snášenlivost^{2,3}**
- ▶ **flexibilita v dávkování a způsobech užívání¹**

REFERENCE:

1. Souhrn údajů o přípravku, 2. Schröder, F.H., Whelan, O., De Reijke T.M., et al. Metastatic prostate cancer - a randomised study of cyproterone acetate versus flutamide (EORTC 30892, final analysis). Eur Urol 37 (Suppl 2): 127 (2000), Abstr. 505, 3. Peetermans C., Roux E. Androcur 50 in the treatment of prostatic carcinoma. Acta Urologica Belgica 1994; 62: 77-82

ZKRÁCENÁ INFORMACE O PŘÍPRAVKU

Androcur depot, Androcur -50, Androcur 100

SLOŽENÍ: Cyproteroni acetat 50 nebo 100 mg v 1 tabletě. **INDIKAČNÍ SKUPINA:** Hormony. **CHARAKTERISTIKA:** Androcur je hormonální přípravek s antiandrogenním účinkem. **INDIKACE:** U muže: antiandrogenní léčba inoperabilního karcinomu prostaty, sexuální deviace*; u ženy: známky androgenizace*. **KONTRAINDIKACE:** Jaterní onemocnění, žloutenka, nádory jater, kachektizující onemocnění (pokud není příčinou karcinomu prostaty), těžké chronické deprese, tromboembolické onemocnění, těžký diabetes s cévními změnami, srpkovitá anémie, těhotenství, kojení, těhotenské opary, svědění během těhotenství. **NEŽÁDOUCÍ ÚČINKY:** U mužů: omezení mužské fertility (k obnově dojde po přerušení léčby), ojediněle zvětšení prsů (po vysazení zmizí); u žen: inhibice ovulace; při vysokých dávkách byly popsány poruchy jaterních

funkcí, možné jsou změny tělesné hmotnosti. **DAVKOVÁNÍ:** Vždy určí lékař. **UCHOVÁVÁNÍ:** Přípravek uchovávejte při běžné pokojové teplotě, v suchu, chráňte před světlem. **VAROVÁNÍ:** Přípravek nesmí být používán po uplynutí doby použitelnosti vyznačené na obalu. Přípravek musí být uchováván mimo dosah dětí. **BALENÍ:** Androcur Depot – 3 ampule o objemu 3 ml, Androcur tablety - 50 tablet po 100 mg, 50 tablet po 50 mg, 20 tablet po 50 mg. **DRŽITEL REGISTRÁČNÍHO ROZHODNUTÍ:** Bayer Schering Pharma AG, Berlín, Německo. **DATUM POSLEDNÍ REVIZE:** Androcur Depot – 19/09/2007, Androcur-50, Androcur 100 - 26/09/2007. Přípravek je vázán na lékařský předpis a je plně hrazen z veřejného pojištění. Další informace získáte na adrese: Bayer Schering Pharma, Šafaříkova 17, 120 00 Praha 2, tel. 271 730 661, fax: 271 730 657, www.bayerscheringpharma.cz
* není indikováno u Androcur 100

